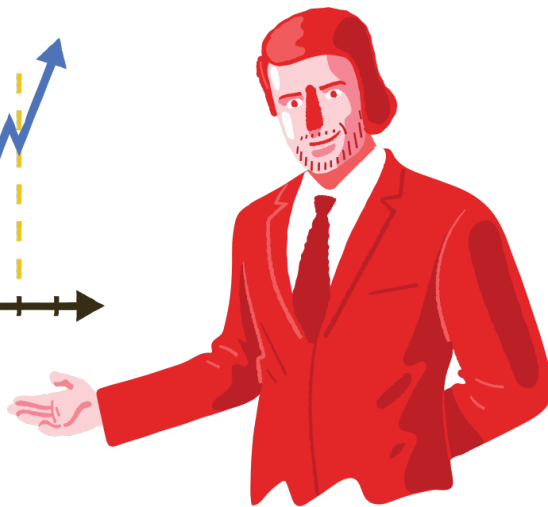
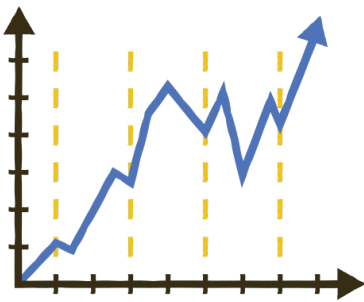


पावर असफलता

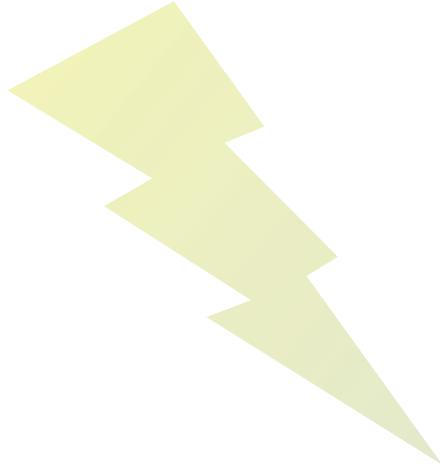


नाइजेरिया देखि फिलिपिन्स सम्म युरोपेली संघ सम्म संसारभरि, ऊर्जा निजीकरणका कारण मानिस र ग्रह असफल भएका छन्। धेरै सरकारहरूले सार्वजनिक उपयोगिताहरू बेचेका छन्, उर्जालाई सार्वजनिक हितको सट्टा नाफा अधिकतम बनाउनका लागि कमोडिटीमा परिणत गरेका छन्।

पड्थ र विश्व बैंक जस्ता बहुपक्षीय वित्तीय संस्थाहरूबाट ऋण र पूर्वाधार विकासको शर्तको रूपमा धेरै विकासशील देशहरूमा ऊर्जा निजीकरण बाध्य पारिएको छ। निजी लगानीकर्ताहरू भाग्य बनाएका छन्, तर धेरैको खर्चमा थोरै मात्र समृद्ध बनाउन बाहेक थोरै हासिल गरीएको छ। ऊर्जा निजीकरणले असमानता बढाएको छ र नवीकरणीय उर्जामा तत्काल संक्रमण ढिलाइ भएको छ



निजी लगानीकर्ताहरू भाग्य बनाएका छन् तर धेरैको खर्चमा थोरै मात्र समृद्ध बनाउन बाहेक थोरै हासिल गरीएको छ।



बिजुली निजीकरण

सार्वजनिक स्वामित्व अन्तर्गत, बिजुली नेटवर्क प्रणालीका रूपमा काम गर्छ कि उत्पादन, प्रसारण, वितरण र ऊर्जा प्रयोगकर्ताहरू को आपूर्तिको बीच एकीकरणबाट लाभ उठाउँछ। निजीकरण यी कार्यहरू खुलाउँछ। पावर प्लान्टहरू बेचिन्छ, वितरण फ्रेंचाइजीहरू बनाईन्छन् र उर्जा व्यापारका लागि थोक बजार स्थापित छ। नेटवर्कको लाभदायक भागहरू निजी लगानीकर्ताहरू लाई हस्तान्तरण गरीएको छ जबकि लाभहीन भागहरू सामान्यतया सार्वजनिक स्वामित्वमा रहन्छन्।



स्वतन्त्र बजारको विचारधाराले यसलाई शनियमनश भन्थो, तर वास्तवमा कर्मचारीतन्त्रमा ठूलो विस्तार बिना निजीकृत बिजुली सञ्जालहरूको व्यवस्थापन गर्न असम्भव छ, जसमा मार्केटिङ स्टाफको सेना सहित विज्ञापन अभियानमा लाखौं खर्च उपभोक्ताहरूलाई शआपनोश बिजुली किन्न मनाउनुहोस्। यी पक्षहरू—खोलेर, नाफा कमाउने सुरु र बजारको प्रबंधनको जटिल नयाँ नियमहरूको निर्माण—निजीकृत बिजुली नेटवर्क स्वाभाविक रूपमा अक्षम, अधिक अस्थिर, र अधिक महंगा बनाउन।

निजी लगानी कम मूल्य, आपूर्ति र सेवा सुधार ल्याउने प्रतिज्ञा गर्छ। तर निजीकरण नीतिहरू को सट्टा उच्च ऊर्जा बिल, दण्डात्मक विच्छेद, ऊर्जा गरीबीमा वृद्धि र असुरक्षित समुदायहरू लाई ग्रिड विस्तार गर्न असफल भएको छ। यस क्षेत्रका कामदारहरूका लागि, निजीकरणले आउटसोर्सिङ, समग्र रोजगारी गुमाउने र कर्पोरेट मुनाफा तिर्ने तलबमा भारी कटौतीका कारण थप खतरनाक र अनिश्चित कामको नेतृत्व गर्यो।

प्रतिस्पर्धाको सट्टा शउपभोक्ता छनौटश लाई सक्षम पार्ने, निजीकरणको परिणामस्वरुप ठूला निगमहरु बजारमा हावी भएका छन्।



ऊर्जा अब लोकतान्त्रिक
रुपमा उत्तरदायी छैन,
यसले भ्रष्टाचारको नयाँ
बाटो खोल्छ

यी बजारहरु अनिवार्य रूपबाट असफल हुन्छन्, सरकार र जनता टुक्राहरु उठाउनु पर्छ, किनकि यी ऊर्जा प्रणालीहरु आधुनिक समाजको सबै पक्षहरुका लागि आवश्यक छ।

डिकार्बोनाइज र नवीकरणीय ऊर्जा उत्पादनको परिचयका लागि ऊर्जा निजीकरणको एक नयाँ लहर सिर्जना गरीरहेको छ। ऊर्जा नीति निर्माताहरु धेरै कानून निर्माताहरु लाई विश्वास छ कि निजी ऊर्जा कम्पनीहरु मात्र नवीकरणीय ऊर्जा उत्पादन प्रविधीहरु को प्रबंधन गर्नमा सफल भएका छन्। यसको मतलब यो हो कि धेरै सक्षम सार्वजनिक, ठाडो एकीकृत बिजुली उपयोगिताहरु लाई नयाँ सौर्य र हावा उत्पादन गर्न बाट रोकिएको छ। यस्ता गलत नीति छनौटहरु ब्यापार सन्धिहरु द्वारा प्रबलित हुन्छन् जसले देशहरुलाई निजी निगमहरुलाई उस्तै घरेलु सार्वजनिक उपयोगिताहरु जस्तै व्यवहार गर्न बाध्य बनाउँछ।

निजी कम्पनीहरूले विद्यमान पूर्वाधार विस्तार गर्न पर्याप्त लगानी गरेका छैनन्।

हामीले तत्काल ग्लोबल तापमानको नराम्रो रोकन निजी क्षेत्रले स्वच्छ ऊर्जा संक्रमण प्रदान गर्दैन।



सार्वजनिक स्वामित्वको माध्यमबाट मात्र छिटो प्रगति गर्न सकिन्छ ठूलो मात्रामा नवीकरणीय ऊर्जा उत्पादन र भण्डारणमा लगानी गर्नका लागि, कम कार्बन, किफायती र सुरक्षित उर्जा प्रदान गर्न।

सार्वजनिक नवीकरणीय ऊर्जामा लगानी सबैको किफायती, भरपर्दो, दिगो, र आधुनिक उर्जाको उपयोगको संयुक्त राष्ट्र संघको दिगो विकास लक्ष्य लाई पूरा गर्नको महत्वपूर्ण छ।

संसारभरि निजीकरण

युरोप र युके

१९९० को दशकमा बिजुली नियन्त्रणमुक्त भएपछि यूरोप र बेलायतमा उर्जाको मूल्य बढेको छ र उर्जा गरीबी १० बर्षमा दोब्बर भयो किनकि स्वामित्व यूरोपीय उर्जा बजारमा प्रभुत्व जमाउने मुट्टीभर बहुराष्ट्रीयहरुको बीचमा केन्द्रित भयो। यूकेमा, ऊर्जा निजीकरणको एक प्रारम्भिक अग्रणी, ऊर्जा को क्षेत्रमा ६०: जागिरहरु १९९० को दशक र २००१ को बिचमा हराएको थियो। आज मात्र ठूला उर्जा कम्पनीहरु युकेको बजारमा हावी छन्, चार गुणाको दरमा रेकर्ड मुनाफा बनाएर मार्जिन नियामक अधिकारीहरु द्वारा एक उचित बेंचमार्क मानिन्छ। यस बीच, मूल्यहरु औसत ज्याला भन्दा आठ गुणा छिटो बढेको छ।

१९९० को दशकमा नियमन पछि,
यूरोप र बेलायतमा मूल्यहरु बढेको
छ र ऊर्जा गरीबी १० बर्षहरुमा
दोब्बर भयो।



युरोप विकिमीडिया कमन्सको माध्यमबाट राती

निजीकृत उर्जा क्षेत्रले नवीकरणीय उर्जामा छिटो संक्रमणको एक प्रमुख बाधा प्रस्तुत गरेको छ। सब्सिडी हट्ने परिणामस्वरूप पछिल्लो केहि बर्षहरुमा नवीकरणीय मा लगानी हवातै घट्यो। जे होस्, त्यहाँ बटप-19 रिकभरी योजना र युरोपेली हरित सौदाको भागका रूपमा प्रत्यक्ष लगानी तिर वर्तमान पारी छ।

युरोपेली संघको महत्वाकांक्षा २०५० सम्ममा पहिलो कार्बन-तटस्थ महाद्वीप बन्ने छ र पवन र सौर्य ऊर्जाको ठूलो परिचालनको साथ नवीकरणीय उर्जामा संक्रमणको दिशामा प्रगति गरेको छ। निजी सङ्गालो र उदारीकरण नीतिहरुको कारणले गर्दा सार्वजनिक सब्सिडी र निजी उर्जा बजार को स्थापित नियमहरु बाहिर बनेको ब्यापारिक ब्यवस्थाको माध्यमबाट यो सम्भव भएको छ। युरोपेली संघले घोषणा गरेको छ कि यसले २०२१-२०२५ को बीचमा कम्तीमा १५० बिलियन डलर एक जस्ट ट्रान्जिसन मेकानिजमको माध्यमबाट परिचालन गर्ने योजना बनाएको छ।

फिलिपिन्स



फिलिपिन्समा
बिजुली
उत्पादनको लगभग
६०% लाई तीन
समूहले नियन्त्रण
गर्छ ।

पद्मजतंतुनतवे मा वायर अराजकता – एन्ड्र्यू मोर विकिमीडिया कमन्सको माध्यम बाट

२००९ मा निजीकरणको मतलब यो छ कि उत्पादन, प्रसारण, र वितरण बन्डल नगरिएको थियो। सरकारी स्वामित्वको राष्ट्रिय शक्ति निगम (छच्छ) टुक्रिएको छ र यसको सम्पत्ति निजी लगानीकर्ताहरूलाई बेचिएको छ। निजीकरण मूल्यहरू बजार संचालित हुने छ सुनिश्चित गर्न मानीएको थियो, थप दक्षताको नेतृत्व र राज्यबाट निजी क्षेत्रको लागतको बोझ सार्ने। यसको सट्टा, मूल्यहरू बढ्यो र आज फिलिपिन्स जापान पछि एशियामा दोस्रो उच्चतम ऊर्जा मूल्यहरू छन्।

नाइजेरिया

निजीकरण नीतिहरू नाइजेरियामा विश्वसनीय बिजुली आपूर्ति सुनिश्चित गर्न असफल भएको छ। नाइजेरिया अफ्रिकाको सबैभन्दा ठूलो अर्थतन्त्र हो र विश्वको सबैभन्दा ठूलो तेल र ग्याँस निर्यातकहरू मध्ये एक हो, तैपनि यो ऊर्जा आपूर्तिमा भारी कमी बाट पीडित जारी छ, लगभग आधा जनसङ्ख्या बिजुली ग्रिडको पहुँचको अभाव संग। नाइजेरियालीहरू धेरै उच्च बिजुलीको मूल्य तिर्छन् प्रति व्यक्तिको उपयोगको बावजूद संसारमा सबैभन्दा कम मध्ये भएको छ। जो ग्रिडको उपयोग का लागि, ऊर्जा आपूर्ति प्रति दिन मात्र ३.६ देखि ६.३ घण्टाको औसतमा उपलब्ध छ।

नाइजेरिया संसारको सबैभन्दा
ठूलो तेल र ग्याँस निर्यातकर्ता हो,
जबकि आधा जनसङ्ख्या बिजुली
को अभाव छ।



इमेका ओकेचुकुवु विकिमीडिया कमन्स को माध्यम बाट

नाइजेरियाले नोभेम्बर २०१३ मा बिजुली निजीकरण गर्यो र २०,००० कामदारहरूले आफ्नो जागिर गुमाए। नाइजेरियाको राज्य स्वामित्व वाली पावर होल्डिंग कम्पनी (एनबन्डल गरिएको र १८ कम्पनीहरू मा विभाजित थियो)। जे होस्, निजी वितरण कम्पनीहरूको व्यापार मोडेल व्यापक असफल भएको छ। उनीहरू नयाँ लगानी आकर्षित गर्न असफल र ऋणमा व्यापक रूपमा छन्। यसले आपूर्तिमा कृत्रिम कमीको नेतृत्व गरेको छ, जहाँ निजी कम्पनीहरू लाई उत्पादन कम्पनीहरू बाट ऊर्जा किन्न तरलताको अभाव छ।

यस समस्याको समाधान गर्ने प्रयासमा सेप्टेम्बर २०२० मा बिजुलीको शुल्क दोब्बर भयो, तर बटप्व-१९ संकटको बीचमा यो गहिरो अलोकप्रिय उपायले तपस्या र भ्रष्टाचारको बिरुद्ध हडताल र जन अशान्ति निम्त्यायो।

यसलाई फिर्ता लिँदैरू ऊर्जा लोकतन्त्र,
सार्वजनिक स्वामित्व र नियन्त्रणको
माध्यमबाट निजीकरणको उल्टो



विश्वभरि, मानिसहरू जलवायु संकट र बटप्व-१९ पछि आर्थिक सुधारको प्रतिक्रियाका रूपमा उर्जाको राष्ट्रीयकरणको माग गर्दै छन्। बिजुली निजीकरण प्रयोगहरूको असफलताको परिणामस्वरूप धेरै देशहरू मा सरकारहरू लाई ऊर्जा कम्पनी र साथसाथै समुदायहरू लाई पुनरू राष्ट्रियकरण गरीरहेको छ।

नगरपालिका वा क्षेत्रीय स्तरमा बिजुलीको नियन्त्रण सन् २०१६ मा ३७४ उर्जा को पुनर्मूल्यांकनको मामलाहरु थिए – जर्मनीमा भइरहेको ५ मध्ये ४ – निजी उर्जा कम्पनीहरुको खराब प्रदर्शनको कारण र नवीकरणीय ऊर्जाको सामुदायिक माग को कारण ।



२०१६ मा ३७४ उर्जा को गणानाको मामलाहरु थिए – ५ मध्ये ४ जर्मनीमा भइरहेको ।

सरकारहरु सबै भन्दा कम कार्बन, सुलभ र सस्तो बिजुलीको सीधा लगानी गर्न राखिएको छ । उनीहरु प्रभावकारी ढंगले प्रणाली नवीकरण र नवीकरणीय ऊर्जा द्वारा प्रस्तुत चुनौतीहरु को प्रबंधन गर्न सक्छन्, साथै कामदार र सामुदायिक स्वामित्व पूरा गर्न सक्छन् । सरकारले ठाडो एकीकृत राज्य-स्वामित्वको उपयोगिताहरु लाई संरक्षित गर्नु पर्छ र बिजुलीको थप बन्धन र निजीकरण गर्नु हुँदैन ।

सार्वजनिक सेवाहरुको लोकतान्त्रिक स्वामित्वको रक्षा र विस्तार गरिनु पर्छ ।



सार्वजनिक सेवा अन्तर्राष्ट्रिय

सार्वजनिक सेवामा श्रमिकहरु को ग्लोबल संघ फेडरेशन

नेपाली संस्करण
